

Projektnamn:	Utvecklingsnav för platsoberoende gymnasieskola
Projektägare:	REGION VÄSTERBOTTEN
RUS prioriterad område:	6.Västerbotten - en region rik på kompetenser
RUS delprioritering:	6.2Likvärdigt deltagande i arbets- och samhällsliv, särskilt genom utbildning
Berörda län/Kommun:	Storuman och Vilhelmina kommun
Sökt belopp:	4 116 687 kr
Sökt projektkostnad:	12 268 016 kr
Projektperiod:	2025-08-01 - 2028-07-31

Projektet vill möjliggöra likvärdig gymnasieutbildning för elever i glesbygd. Målen under projekttiden är att utveckla skolorganisationen hos Södra Lapplands gymnasieförbund för att öka flexibiliteten, möjliggöra platsoberoende undervisning och med det kunna nå fler elevers behov. På lång sikt ska nya arbetssätt förhoppningsvis kunna gynna fler gymnasieskolor och andra skolformer och skolor i glesbygd ska ha bättre kunskap och förutsättningar för att kunna bedriva sin verksamhet i glesbygdscontext. Projektet ska utreda gällande rätt för platsoberoende undervisning och upprätta en handlingsplan för att överbrygga befintliga hinder. Lärare ska ges tillfälle till fortbildning i användning av distansteknik i undervisning och det kollegiala arbetet. Skolledning ska genomföra ett processarbete för att öka gemenskapen mellan enheter. En utredning av den tidigare forskningsprofilen ska genomföras jämte en lärlingstestgrupp för att främja akademisk och yrkesutbildning.

Förslag till beslut

BIFALL:

REGION VÄSTERBOTTEN beviljas **4 116 687** kr, dock högst **33,56 %** av godkända kostnader uppgående till 12 268 016 kr för projektet *Utvecklingsnav för platsoberoende gymnasieskola* för projektperioden 2025-08-01 - 2028-07-31. Beslutet har fattats med stöd av förordning (2003:596) om bidrag för projektverksamhet inom den regionala tillväxtpolitiken. Medel disponeras ur anslaget 1:1.

REGION VÄSTERBOTTEN beviljar stöd av följande skäl:

Projektet uppfyller kraven fastställda i Region Västerbottens Agenda för hållbar finansiering och bidrar i hög grad till prioritetshöjande aspekterna Sammanhållen region och Positiva hållbarhetseffekter. Projektet följer intentionerna för RUS och då främst 6.Västerbotten - en region rik på kompetenser och mer specifikt delprioritering 6.2 Likvärdigt deltagande i arbets- och samhällsliv, särskilt genom utbildning.

Bedömda resultat och konsekvenser

Urvalskriterier och prioriteringar

I nedanstående två tabeller framgår hur projektet uppfyller Region Västerbottens krav och prioritetshöjande aspekter fastställda i Agenda för hållbar regional finansiering.

KRAV fastställda i Agenda för hållbar regional finansiering	Nej	Ja
Projektet är avgränsad från den sökandes ordinarie verksamhet i fråga om tid, ekonomi och arbetsinsats		X
Projektet har en projektlogik som visar vilka problem ska lösas, vad ska uppnås, genom vilka åtgärder projektets mål uppnås och med vilka resurser detta görs		X
Jämställdhet är integrerad i projektet		X
Mångfald inklusive integration och andra sociala aspekter är integrerad i projektet		X
Ekologisk hållbarhet är integrerad i projektet		X
Ekonomisk hållbarhet är integrerad i projektet		X

PRIORITETSHÖJANDE ASPEKTER fastställda i Agenda för hållbar finansiering	Inte alls	I låg grad	Delvis	I hög grad	I mycket hög grad
Projektet bidrar till att Västerbotten är en sammanhållen region				X	
Projektet bidrar till hållbar regional tillväxt					
Projektet bidrar till positiva hållbarhetseffekter genom insatser som i huvudsak syftar till att hantera regionala hållbarhetsutmaningar inom jämställdhet, mångfald inklusive integration och andra sociala dimensioner och miljö och klimat.				X	

Sammanfattande bedömning

Projektet följer intentionerna i RUS prioriterat område 6. Västerbotten - en region rik på kompetenser och mer specifikt delprioritering 6.2 Likvärdigt deltagande i arbets- och samhällsliv, särskilt genom utbildning.

Ansökan avser ett socialfondsprojekt där merparten av den sökta budgeten finansieras av ESF-rådet. Utöver detta bidrar den sökande organisationen och samverkansparterna med medfinansiering. Även Umeå universitet deltar i projektet genom en mindre ekonomisk insats. Ansökan har föregåtts av en mindre förstudie som finansierats via Esf rådet.

Projektansökan presenterar en tydlig och välstrukturerad projektlogik där sambandet mellan identifierade problem, mål och planerade aktiviteter framgår på ett konkret sätt. Problemformuleringen är genomarbetad och ger en klar bild av de utmaningar projektet adresserar samt hur dessa ska hanteras genom projektets insatser.

Projektet har ett tydligt fokus på hållbarhet, särskilt den sociala dimensionen i mindre inlandskommuner. Genom att på sikt möjliggöra platsobunden utbildning för elever i glesbygd ges fler ungdomar chansen att bo kvar hemma även under gymnasietiden. Detta skapar mer jämlika utbildningsmöjligheter och stärker både de enskilda kommunerna och regionen som helhet, vilket främjar en mer sammanhållen och livskraftig region.

Ansökan bedöms beakta en ekonomisk hållbarhet där man säkerställer en god ekonomisk hushållning med goda resultat utifrån tillgängliga resurser. Med utgångspunkt i aktivitetsplanen är bedömningen att kostnaderna är logiska och rimliga i ansökan.

Projektet är avgränsad från sökandes ordinarie verksamhet i fråga om aktivitet, tid och resurser.

Baserat på prioriteringsaspekten "Sammanhållen region" bedöms ansökan i hög grad fokusera på detta område. Förankringen inom de berörda aktörernas organisationer är stark, vilket säkerställs genom en genomförd förstudie. Det finns även en plan för att sprida ett framgångsrikt projektresultat till andra delar av länet som står inför liknande utbildningsutmaningar. Projektet har en tydlig koppling till kompetensförsörjningsfrågor, som är ständigt aktuella i mindre kommuner där näringslivet har svårt att hitta rätt kompetens. Sammanfattningsvis bedöms det regionala mervärdet vara i balans med den sökta regionala finansieringen.

Ansökan bedöms även i hög grad bidra till prioriteringsaspekten "Positiva hållbarhetseffekter", då projektet har som mål att skapa jämlika och jämställda samhällen utan orättfärdiga mellanregionala skillnader. Genom att erbjuda en jämlik och högkvalitativ utbildning, där alla elever, oavsett bostadsort, får tillgång till samma möjligheter, bidrar projektet på ett mycket positivt sätt till regionens utveckling.

Detta stärker den sociala hållbarheten och främjar en mer rättvis och inkluderande samhällsutveckling.

Sammanfattningsvis en ansökan som föreslås bifall.

Ersätter beslutet ett tidigare/annat beslut?

-

Resurser och finansiering

-

Bilagor

-

Beslut expedieras till

Verksamhetschef: Nils Enwald

Projekt-PM

ÄrendelD
20372451**Diarie-nr**
REGAC 83-2025

Sammanfattning

Projektet vill möjliggöra likvärdig gymnasieutbildning för elever i glesbygd. Målen under projekttiden är att utveckla skolorganisationen hos Södra Lapplands gymnasieförbund för att öka flexibiliteten, möjliggöra platsoberoende undervisning och med det kunna nå fler elevers behov. På lång sikt ska nya arbetssätt förhoppningsvis kunna gynna fler gymnasieskolor och andra skolformer och skolor i glesbygd ska ha bättre kunskap och förutsättningar för att kunna bedriva sin verksamhet i glesbygdscontext. Projektet ska utreda gällande rätt för platsoberoende undervisning och upprätta en handlingsplan för att överbrygga befintliga hinder. Lärare ska ges tillfälle till fortbildning i användning av distansteknik i undervisning och det kollegiala arbetet. Skolledning ska genomföra ett processarbete för att öka gemenskapen mellan enheter. En utredning av den tidigare forskningsprofilen ska genomföras jämte en lärlingstestgrupp för att främja akademisk och yrkesutbildning.

Vilket/vilka problem vill projektet lösa?

Jämfört med elever som bor i tätbefolkade områden så är tillgången till utbildning inte likvärdig för elever som bor i glesbygd. Projektet vill utveckla förutsättningarna för likvärdig gymnasieutbildning och förbereda för likvärdig tillgång till akademisk utbildning och yrkesprogram för ungdomar i Västerbottens inland.

Förväntat resultat av projektet på kort och lång sikt

Efter avslutat projekt ska följande mål vara uppnådda:

1. Identifierat hinder för genomförande av platsoberoende undervisning och tagit fram en handlingsplan för att överbrygga dessa.
2. Utreda effekterna av Forskningsprofilen och hur man kan gå vidare för att erbjuda gymnasieungdomar tillgång till en akademisk miljö i glesbygd, särskilt i relation till den nya gymnasieskolan Gy 2025.
3. Utreda förutsättningarna för platsoberoende yrkesprogram i samverkan med lokalt och regionalt näringsliv.
4. Genomfört, dokumenterat och utvärderat kompetenshöjande insatser tillsammans med undervisande lärare för att utveckla undervisningsmetoder och didaktiska val i platsoberoende undervisningssituationer.
5. Genomfört arbete i skolorganisationen för att möjliggöra platsoberoende undervisning som förenar skolenheterna, så att alla program till att börja med kan erbjudas på skolans tre orter och på sikt vara helt platsoberoende.
6. Utprovning och utvärdering av ny digital teknik som systematiskt kan användas i undervisningen.
7. Projektets insikter är väl dokumenterade och används för att söka ett projekt i ESF programområde A för att fortsätta utveckla förutsättningarna för platsoberoende undervisning och sprida projektets kunskaper vidare.

Projektet ska bidra till kapacitetsförstärkning av gymnasieskolan i inlandskommunerna i södra Lappland, Västerbottens län och öka tillgängligheten till gymnasieutbildning för ungdomar i området, genom att överbrygga hindren med långa avstånd och små elevkullar med organisationsutveckling för att maximera förutsättningarna för platsoberoende undervisning för en gymnasieskola som finns tillgänglig nära eleverna. Projektet ska också öka förutsättningarna för likvärdig tillgänglighet till akademisk utbildning och möjligheterna att gå ett yrkesprogram oberoende var man bor.

Projektet inriktar sig på utlysningens andra inriktning, distansöverbryggande kapacitet. Enligt utlysningen ska dessa insatser bidra till att minska konsekvenserna på arbetsmarknaden som orsakas av gles geografi. Projektets syfte är att skapa bättre förutsättningar för att ungdomar ska kunna välja gymnasieutbildning som erbjuds där eleverna bo. Södra Lapplands gymnasieförbund har gymnasieskolor i Storuman och Vilhelmina kommuner och med utvecklad användning av platsoberoende utbildning kan dessa kommuner och kringliggande kommuner erbjuda bättre alternativ för att gymnasieelever ska kunna bo kvar på hemorten. På sikt innebär detta att fler ungdomar stannar kvar på den lokala arbetsmarknaden, något som idag är ett problem när ungdomar i tidig ålder flyttar i väg i tonåren och få flyttar tillbaka.

Projektet som helhet syftar till att göra gymnasieskolan mer tillgänglig på hemorten och på sikt minska skillnaderna mellan flickor och pojkars flyttmönster och studieval, som är närmare beskrivet i avsnitt 1. Projektbeskrivning. Genom att utveckla platsoberoende undervisning kommer såväl teoretiska som yrkesprogram kunna bli mer tillgängliga på hemorten. Projektet och/eller arbetet efter projektet ska bidra både till att sänka trösklarna för akademiska studier och möjligheterna till att gå en yrkesutbildning på hemmaplan.

Målgrupp

Projektets direkta målgrupp är lärare, övrig personal och skolläda på Södra Lapplands gymnasieförbund. Projektets indirekta målgrupper är elever och arbetsgivare i området samt aktörer för eftergymnasial utbildning.

Framtagandet av projektiden har gjorts under genomförandet av den förstudie som efterfrågats av skolläda på Södra Lapplands gymnasieförbund. I förstudien har lärare, elever, skolläda och vårdnadshavare samt övriga i närsamhället varit involverade för att svara på vad som behövs för att göra gymnasieskolan mer attraktiv för eleverna som ska välja gymnasieskola. I förstudien har också involverat kontakter med Region Västerbotten, Umeå universitet och Glesbygdsmedicinskt centrum. En del av de slutsatser som kommit fram i förstudien visar att det finns behov av att öka den distansöverbryggande kapaciteten för att fler elever ska kunna välja ett gymnasieprogram närmare hemmet, vilket har lett till denna projektidé och ansökan.

Projektets hållbarhetsaspekter

Hållbarhetsaspekter är integrerade i projektet på flera sätt, med fokus på social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet. Projektet syftar till att skapa förutsättningar för att ungdomar i glesbygd ska kunna utbilda sig, leva och verka där, vilket har positiva effekter på den lokala arbetsmarknaden och kompetensförsörjningen.

Social Hållbarhet:

* Likvärdig tillgång till utbildning: Projektet strävar efter att minska skillnaderna i utbildningsmöjligheter mellan elever i glesbygd och tätort. Genom att utveckla platsoberoende undervisning kan elever oavsett bostadsort få tillgång till samma utbildningsmöjligheter, vilket bidrar till en mer rättvis och inkluderande utbildning.

Projektet ska även minska skillnaderna i flyttmönster och studieval mellan flickor och pojkar, vilket bidrar till ökad jämställdhet.

* Inkludering: Projektet beaktar att olika grupper kan ha olika förutsättningar och behov, och strävar efter att skapa en flexibel gymnasieskola som kan möta dessa behov. Det betonas att all personal ska känna sig delaktig i utvecklingsarbetet, oavsett ålder eller anställningstid. Elever ska också involveras i arbetet med ny teknik oavsett könstillhörighet.

* Kompetensförsörjning: Genom att göra gymnasieskolan mer tillgänglig på hemorten ökar möjligheten att fler ungdomar stannar kvar i glesbygden, vilket stärker den lokala arbetsmarknaden och minskar kompetensbristen. Projektet syftar till att sänka trösklarna för både akademiska studier och yrkesutbildningar på hemmaplan.

* Hälsa och välbefinnande: Genom att erbjuda utbildning närmare hemmet kan projektet minska behovet av att flytta för studier, vilket kan ha positiva effekter på elevernas sociala liv och välbefinnande.

Ekonomisk Hållbarhet:

* Regional utveckling: Genom att behålla kompetens i glesbygden bidrar projektet till den lokala ekonomiska utvecklingen. Projektet skapar förutsättningar för att ungdomar ska kunna bo, leva och verka i sin hemregion, vilket stärker den lokala ekonomin.

* Arbetsmarknad: Projektet tar tillvara på de individer som finns i glesbygdsområden, vilket är viktigt för den lokala arbetsmarknaden. Genom att utveckla platsberoende lärlingsutbildningar i samverkan med lokala företagare, kan projektet bidra till att anpassa utbildningen efter den lokala arbetsmarknadens behov.

Ekologisk Hållbarhet:

* Minskade resor: Ökad användning av platsberoende undervisning har potential att minska behovet av resor, vilket i sin tur minskar utsläpp och bidrar till en mer miljövänlig utveckling.

* Resurseffektivitet: Genom att använda digital teknik för undervisning minskar behovet av fysiska resurser som papper och transporter.

Integrering av hållbarhetsaspekter i projektets aktiviteter:

* Planering: Hållbarhetsaspekter beaktas i planeringen genom att projektet syftar till att utveckla en mer tillgänglig och rättvis utbildning för alla, oavsett var man bor. Projektet strävar efter att inkludera alla målgrupper och beakta eventuella skillnader i intresse och förutsättningar.

* Genomförande: Projektet genomför kompetenshöjande insatser för lärare för att utveckla undervisningsmetoder i platsberoende undervisningssituationer. Det läggs vikt vid att all personal ska känna sig delaktig i utvecklingsarbetet. Projektet utvärderar ny digital teknik som kan användas i undervisningen, med fokus på att göra den tillgänglig för alla.

* Uppföljning: Projektets mål och aktiviteter följs upp regelbundet, och det finns indikatorer för att mäta projektmålen. Projektet ska identifiera hinder för platsberoende undervisning och ta fram en handlingsplan för att överbrygga dessa. Projektets insikter dokumenteras och används för att söka ett fortsatt projekt för att sprida kunskaperna vidare.

Sammanfattningsvis är hållbarhetsaspekterna en integrerad del av projektet, vilket genomsyrar alla delar från planering till uppföljning. Projektet strävar efter att skapa en mer rättvis, tillgänglig och hållbar utbildning för alla ungdomar i glesbygden.

Kostnadsbudget

Kostnadsslag	Totalt
Externa tjänster	700 000
Resor och logi	600 000
Investeringar, materiel och lokaler	950 000
Enhetskostnader	9 875 007
Summa kostnader	12 125 007
Projektintäkter	
Summa faktiska kostnader	12 125 007
Bidrag annat än pengar	
Offentligt bidrag i annat än pengar	143 009
Summa bidrag i annat än pengar	143 009
Summa totala kostnader	12 268 016

Finansieringsbudget

Finansiär	Totalt
UMEÅ UNIVERSITET	143 009
Total offentligt bidrag annat än pengar	143 009
SÖDRA LAPPLANDS GYMNASIEFÖRBUND	2 202 345
REGION VÄSTERBOTTEN	286 019
SVENSKA ESF-RÅDET	5 519 956
Total offentlig kontantfinansiering	8 008 320
Total offentlig finansiering	8 151 329
Total privat bidrag annat än pengar	0
Total privat kontantfinansiering	0
Total privat finansiering	0

Finansiering	Totalt
Region Västerbotten	4 116 687